

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА КИТАЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КУРСОВА РОБОТА

З китайської філології

На тему: «Засоби реалізації категорії заперечення в сучасній китайській мові»

Студентки групи Пкит 07-19

Факультету сходознавства

Денної форми навчання

Спеціальності: 035 Філологія

Спеціалізації: 035.065 Східні

мови та літератури (переклад
включно), перша – китайська

Освітньо-професійної програми:

Китайська мова і література

та переклад, західноєвропейська мова

Гніденко Анастасії Олегівни

Науковий керівник: ст. викл.

Мерзлюк Д.О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	5
1.1. Місце категорії заперечення в сучасних лінгвістичних дослідженнях.....	5
1.2. Категорія заперечення в сучасній китайській мові.....	9
1.3. Засоби реалізації семантики заперечення в китайській мові.....	18
Висновки до Розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ.....	24
2.1 Функціональні особливості заперечних прислівників 不 bu та 沒 mei.....	24
2.2 Зв'язок засобів реалізації заперечення та темпоральної семантики.....	31
Висновки до Розділу 2.....	37
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	38
АНОТАЦІЯ.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42

ВСТУП

Категорія заперечення є одною із універсальних когнітивно-комунікативних категорій, оскільки заперечення є складовою мовленнєвого акту. Кожна мова має свої власні засоби реалізації заперечення, але ідея заперечення присутня в будь-якій мові. Заперечення виражає негативну оцінку, відмову від певних ідей, пропозицій або фактів. Використання заперечення допомагає спікерам та слухачам у розумінні мовленнєвого акту та вербалізації ідей та поглядів. Заперечення також відіграє важливу роль у формуванні когнітивної сфери людини, оскільки за допомогою заперечення ми можемо відкидати неправильні чи непотрібні ідеї та концепції, що допомагає нам у формуванні свідомості та розвитку мислення.

В центрі уваги лінгвістичних досліджень категорії заперечення перебувають парадигматичні відношення між стверджувальними і заперечними конструкціями та синтагматичні зв'язки заперечних речень з попередніми і наступними фрагментами складного синтаксичного цілого. З точки зору філософії, значущим є дослідження співвідношення дійсності і суб'єкта, що її пізнає. В аспекті логіки розглядається заперечення як одна із суттєвих операцій у побудові судження.

Хоча заперечення в китайській мові інтенсивно вивчається протягом десятиліть, багато питань залишаються невирішеними. Дослідження категорії заперечення в сучасному мовознавстві, зокрема і в синологічних дослідженнях, охоплюють такі проблеми як: формальні засоби вираження заперечення, функції заперечення, семантика заперечення, заперечення в контексті культури і суспільства, заперечення в інтерактивному дискурсі, функціонування категорії заперечення в різних регіонах китайськомовного світу, тощо.

Актуальність роботи зумовлена орієнтованістю функціональних, семантичних та прагматичних студій на виявлення особливостей сприйняття та вираження категорії заперечення носіями китайської мови, а також визначається необхідністю вивчення в українському китаєзнавстві категорії

заперечення та граматичних засобів реалізації особливостей заперечення в сучасній китайській мові.

Мета роботи – дослідити засоби реалізації категорії заперечення.

Завдання дослідження полягає у:

- розглянути теоретичні засади дослідження категорії заперечення в сучасній китайській мові;
- визначити мовні засоби реалізації категорії заперечення в китайській мові;
- дослідити семантичні та функціональні особливості засобів реалізації категорії заперечення в сучасній китайській мові;

Об'єктом дослідження є категорія заперечення в сучасній китайській мові, а **предметом** – засоби реалізації категорії заперечення в сучасній китайській мові.

Методи дослідження. Для дослідження даної теми передбачалось застосування *теоретичних загальнонаукових методів*, а саме аналіз, синтез, дедукція, порівняння та індукція для більш детального огляду проблематики дослідження. Для виявлення функціональних особливостей тематики передбачається застосування *функціонального аналізу*; для визначення граматичних структур, що відтворюють семантику спрямованості, нами буде використано *структурний метод*, *контекстуальний метод* для уточнення особливостей функціонування засобів реалізації семантики спрямованості дії в текстах художнього та публіцистичного стилів.

Матеріалом дослідження виступають китайські літературні твори, а саме: 曹雪芹「红楼梦」，罗贯中「三国演义」，老舍「酒国」та 灵希「镜梳雪」。

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, анотації та списку використаної літератури. Обсяг роботи становить 43 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1. Місце категорії заперечення в сучасних лінгвістичних дослідженнях

Дослідження категорії заперечення в лінгвістиці включає в себе вивчення семантики, синтаксису, просодії та прагматики заперечення в різних мовах світу. Дослідження категорії заперечення займають важливе місце в загальному мовознавстві, психолінгвістиці, соціолінгвістиці, когнітивній лінгвістиці та інших галузях лінгвістики.

У загальному мовознавстві, дослідження категорії заперечення є компонентом вивчення синтаксису, семантики та прагматики. Дослідження категорії заперечення визначають структурні та семантичні властивості, що диференціюють заперечні висловлювання від інших типів речень. Наприклад, такі вчені як Ноам Хомський, Поль Грісс, Ірен Гебре-Селласіє досліджували синтаксичну структуру заперечень у китайській мові та їх семантичні властивості. Вони прийшли до висновку, що заперечення в китайській мові мають складну структуру, іншу ніж у більшості європейських мов. Зокрема, вони зауважили, що в китайській мові заперечення можуть мати додаткову структурну складову, яка передає додаткову семантичну інформацію. Також вони показали, що заперечення в китайській мові можуть мати різні комунікативні функції в залежності від контексту, у якому вони вживаються (Хомський, 1957; Грісс, 1957; Гебре-Салласіє, 2002).

У психолінгвістиці, дослідження категорії заперечення є важливим елементом вивчення когнітивних процесів, що пов'язані з мовою. Дослідження категорії заперечення надають можливість зрозуміти, які процеси розуміння та продукції мовлення пов'язані з вживанням заперечення. Ось наприклад, Елізабет О'Нілл досліджувала комунікативні функції заперечення в мовленні (О'Нілл, 1994, с. 401-417). Вона прийшла до висновку, що заперечення може мати більше ніж одну функцію в мовленні, включаючи відхилення твердження, підсилення твердження, вираження сумніву, заперечення іншого заперечення,

та інші. Вона також відзначила, що контекст мовлення має важливе значення для розуміння комунікативної функції заперечення.

Категорія заперечення також є важливим аспектом у вивченні природних мов. В усіх мовах світу наявна семантична категорія заперечення, тоді як засоби реалізації цієї семантики різняться. Наприклад, в англійській мові заперечення формується за допомогою допоміжного дієслова "do" та частки "not". В китайській мові заперечення використовується за допомогою частки "不" (bù) перед дієсловом. Таким чином, порівняння способу використання заперечення в різних мовах може допомогти вивченню того, як різні мови організовані та як вони працюють.

Вивчення категорії заперечення також може допомогти розкрити відмінності у сприйнятті світу різними культурами. Наприклад, дослідження показали, що в японській мові заперечення може мати різні функції, включаючи підсилення твердження, підкреслення важливості дії або об'єкту, вираження емоцій тощо, тоді як у більшості європейських мов заперечення використовується зазвичай як засіб відхилення твердження (Аріта, 1984).

Також важливим аспектом є дослідження категорії заперечення в мовленні, зокрема вивчення які висловлювання викликають заперечення, як заперечення впливає на розуміння висловлювання та як можна використовувати заперечення для досягнення різних комунікативних цілей.

Заперечення реалізується за допомогою лексичних, синтаксичних і граматичних засобів мови.

Одна з причин, що породжують труднощі у визначенні об'єктивного сенсу негативного речення – широке розуміння заперечення як висловлювання ідеї відсутності. Однак слід скасувати, що неможливе відображення у змісті речення того, чого немає. Відсутність однозначної відповіді на питання про реальний референт заперечення призводить до того, що деякі противники теорії відображення вважають, що негативні речення не несуть у собі жодної інформації про реальний світ і не мають пізнавального значення. Один з противників теорії відображення, який висловлював таку думку про негативні

речення, це американський лінгвіст Джордж Лакофф. Він стверджує, що негативні речення не мають відношення до об'єктивної реальності, а лише виражають певні емоційні стани та ставлення говорячого. Він також висловлює думку, що мова відображає не реальний світ, а лише наші уявлення про нього (Лакофф, 1996).

На думку Р. М. Ібаньєсу заперечення можна визначати як синтаксичну категорію. Він вважає, що заперечення завжди реалізується лише негативною формою; воно може бути виражене й іншими мовними способами або імпліцитно. Тому заперечення – це суто семантична категорія, виражена різними морфологічними і синтаксичними засобами. На думку автора, твердження та заперечення – два полюси одного виміру. Заперечення є суто лінгвістичною категорією, тому що в прагматиці не існує альтернативи «ствердження і заперечення»: як позитивні, так і негативні речення можуть виражати один і той же стан справ. Заперечення – це клас комунікативних операцій з аналогічною функцією (Ібаньєсу, 1992). Заперечення, згідно з Е. Шродером, це не граматична категорія, а складна комунікативна операція, за допомогою якої той, хто говорить, повідомляє адресату своє ставлення до певного факту комунікативної гри дій (Шродер, 1974). Тому заперечення розглядається як явище внутрішньомовне: воно є комунікативна операція (дія), яка відхиляє чи виправляє думку адресата. З того вірного факту, що заперечення як такого насправді немає, робиться помилковий висновок, що заперечення – це суто лінгвістична категорія, яка виражає ставлення того, хто говорить до думки про цей стан справ, що оцінюється як неправильне. Ця точка зору на природу граматичної категорії заперечення була вперше найбільш послідовно викладена Е. І. Шендельсом, на думку якого твердження та заперечення передають реальні зв'язки предметів та явищ дійсності (Шендельс, 1974).

Підбиваючи підсумки аналізу концепцій заперечення у мові, можна зробити такий висновок: на думку вчених, психологічна і прагматична концепції заперечення видаються недостатніми для розуміння сутності

категорії заперечення, оскільки не визнається детермінованість заперечення об'єктивною дійсністю: заперечення – це або чистий продукт психіки людини, або тільки внутрішньомовна функція вираження думки про чийсь думку. Заперечення можна розглядати як один із способів заперечення, заборони, небажання і що однією з прагматичних функцій заперечення може бути відхилення думки учасника, заборона будь-якої дії.

Історія вивчення заперечення та негативних висловлювань демонструє розвиток різних напрямів у тлумаченні тих чи інших ознак, природи та сутності мовного заперечення. До них, зокрема, належить психологічна концепція заперечення, за якою заперечення трактується як суто суб'єктивний прояв людської психіки. Яскравим представником згаданої концепції був датський вчений О. Есперсен, який пов'язував поняття заперечення з почуттям огиди: на його думку, заперечення не виступає примітивним вигуком огиди, а негативні речення служать для вираження суперечності та протилежності (Есперсен, 1927).

Заперечення не може виражати тільки ставлення того, хто говорить, до чийсь думки, відхилення думки учасника комунікації, його корекцію або ж заборону якоїсь дії. Н.А.Булах, у своїй статті "Основні поняття сучасної наукової лексикології" (1970), наводить такий приклад, що ілюструє зазначену концепцію: Я цікавлюся не книгою, а журналом. У цьому реченні заперечення, на думку дослідника, висловлює відсутність смислового зв'язку між присудком і доповненням, тобто їх смислову роз'єднаність.

У загальному мовознавстві, продовжують проводити дослідження категорії заперечення, зокрема, її синтаксичної та семантичної структури, функцій у мовленні, її відображення в різних мовах та культурах.

1.2. Категорія заперечення в сучасній китайській мові

Поняття заперечення в китайській мові відноситься до семантичних категорій, які вказують на відсутність дії, зазначену в реченні. У китайській мові семантика заперечення може бути реалізована лексичними засобами,

такими як слова "不" (bù), "没" (méi) або "未" (wèi), або синтаксичними засобами, наприклад, зворотним порядком слів у реченні. Категорія заперечення виражає негативність, відмову, відсутність дії та інші концепції, пов'язані з відсутністю чогось.

У китайській лінгвістиці існує кілька підходів та класифікацій заперечень в китайській мові. Одна з найбільш поширених класифікацій базується на поділі заперечень на прості та складні. Наприклад, ось класифікація китайського вченого Тен Шоусіна (Шоусін, 1975):

1. Прості заперечення в китайській мові виражаються за допомогою одного слова, наприклад, «不» (bù) або «没» (méi). Ці заперечення можуть використовуватися самостійно, або входити в склад складних заперечень.

2. Складні заперечення в китайській мові складаються з двох або більше частин, які використовуються для вираження негативного твердження. Наприклад, висловлення заперечення за допомогою слів "不" і "是" (bù shì), "没" і "有" (méi yǒu), "没" і "在" (méi zài), висловлення заперечення за допомогою складного підрядного речення, що починається зі слів "不是因为" (bù shì yīn wèi), за допомогою слів "不是.....就是" (bù shì...jiù shì), тощо.

Один із дослідників, який присвятив значну увагу дослідженню заперечення в сучасній китайській мові, - це Чен Цзюнь (Chen Jun). Він досліджував семантику заперечення в китайській мові, зокрема його відношення до позитивної форми, а також досліджував його синтаксичні та прагматичні властивості. У своїх працях Чен Цзюнь прийшов до висновку, що заперечення в китайській мові може мати різні відтінки значення в залежності від контексту, тобто контекст може впливати на інтерпретацію заперечення. Він наголошує на тому, що контекст є важливим елементом для розуміння значення заперечення в китайській мові. Заперечення може мати різні відтінки значення в залежності від того, яку інформацію мовець намагається передати або отримати. Наприклад, вживання заперечення зі словом "不" може вказувати на негативну відповідь на запитання або на заперечення чогось, що

сталось, тоді як вживання заперечення зі словом "没" може вказувати на те, що щось не сталося або що чогось не існує.

А також вчений дійшов до висновку що використання заперечення може залежати від різних факторів, таких як стиль мовлення, соціальний статус мовця та інші. Один з його висновків полягає в тому, що китайське заперечення є більш гнучким та варіативним порівняно з запереченням в англійській мові. Він зауважує, що китайське заперечення може бути виражене через різні лексико-граматичні конструкції, такі як "不" (bù), "没" (méi), "无" (wú) та інші. Кожна з цих конструкцій має свої семантичні та синтаксичні особливості, що дозволяє використовувати їх у різних ситуаціях.

Крім того, він досліджував різні типи заперечень, такі як просте заперечення, заперечення з додатковими маркерами, заперечення зі словом "також" та інші. Просте заперечення (否定句 fǒudìng jù) використовується для відкидання позитивного твердження і має базову форму "不" (bù). Проте, у певних контекстах вживається замість "不" інший негативний маркер, такий як "没" (méi), "无" (wú), "弗" (fú) або "莫" (mò). Чен Цзюнь зазначає, що в залежності від контексту та мовного середовища використання одного з цих маркерів може мати різні відтінки значення. Наприклад, "没" (méi) використовується для відмови від дії, що мала місце в минулому, або відсутності дії, тоді як "无" (wú) передає відсутність чогось, що можна було б очікувати. "弗" (fú) вживається переважно в класичній китайській мові та має вищий стилевий рівень, а "莫" (mò) вживається для відмови від запрошення. Заперечення з додатковими маркерами використовуються для підсилення негатиї твердження. Це може бути досягнуто додаванням таких слів, як "绝不" (jué bù), "决不" (jué bù), "一点儿不" (yīdiǎn er bù) або "根本不" (gēnběn bù). Вони допомагають надати запереченню більш категоричного характеру. Заперечення зі словом "також" (也 yě) використовуються, коли попереднє твердження вже містить заперечення, і наступне твердження вказує на щось,

що також не вірно. Наприклад, "我昨天沒有吃飯，今天也沒有吃飯" (wǒ zuótiān méiyǒu chīfàn, jīntiān yě méiyǒu chīfàn) - "вчора я не їв, сьогодні теж не їв".

Отже вчений прийшов до висновку, що кожен з цих типів заперечень використовується в різних контекстах та має свої особливості (Цзюнь, 2015, с. 560-561).

Чен Цзюнь також досліджував вплив культурних та когнітивних факторів на використання заперечення в китайській мові. Він встановив, що спосіб вираження заперечення в китайській мові пов'язаний з багатьма аспектами культури та менталітету. Чен Цзюнь вважає, що в китайській мові заперечення часто вживається для дотримання гармонії та збереження взаємин у міжособистісному спілкуванні. Наприклад, у китайській культурі вважається некультурним відкрито висловлювати свої незгоди або критикувати інших. Тому, заперечення використовується для вираження незгоди та відмови, при цьому зберігаючи ввічливість та гармонію у спілкуванні. Крім того, Чен Цзюнь стверджує, що в китайській мові заперечення пов'язане з когнітивними факторами, такими як уявлення про світ, простір та час. Наприклад, в китайській культурі часто використовуються заперечення зі словом "不" для вираження сталості, постійності та незмінності, що відображається в уявленні китайців про світ, простір та час (Цзюнь, 2013).

Ще один відомий дослідник у цій області - Лю Цзюньцзянь (Liu Junjian). Він присвятив значну увагу дослідженню заперечення в китайській мові. У своїх дослідженнях він досліджував використання категорії заперечення у китайській мові та її семантичні властивості (Цзюньцзянь, 2007). У своїх дослідженнях Лю Цзюньцзянь звернув увагу на такі питання:

1. Умови вживання негативних конструкцій у питальних реченнях. Він зазначив, що заперечення в питальних реченнях може використовуватись для вираження недовіри або сумніву щодо правдивості твердження, наприклад: "你没吃饭吧?" (Ти ще не їв?). У той же час, використання звороту з

негативним значенням, такого як "没" (méi), може вказувати на небажання дізнатися про щось, наприклад: "没什么事吧?" (Чи все гаразд?).

2. Їхні взаємовідношення з іншими граматичними конструкціями. Лю Цзюньцзян досліджував взаємодію між запереченням та сполучником "但是" (dànshì), який означає "але". Він встановив, що вживання заперечення зі сполучником "但是" може мати різні відтінки значення в залежності від контексту. Наприклад, у розмовному стилі вживання заперечення з "但是" може означати протиставлення одного факту іншому: "我沒有時間，但是我會盡力完成" (wǒ méiyǒu shíjiān, dànshì wǒ huì jìnli wánchéng) - "У мене немає часу, але я спробую все виконати". Він також виявив, що у певних випадках сполучник "而" (ér) може використовуватися для посилення негативної оцінки. Наприклад, у реченні "他不但不來，而且還打電話取消了" (tā bùdàn bù lái, érqiě hái dǎ diànhuà qǔxiāole) "Він не тільки не прийшов, але ще й зателефонував і відмінив", сполучник "而" підкреслює негативне значення речення.

3. Та морфологічні та семантичні особливості категорії заперечення. Основна семантична особливість полягає у тому, що заперечення передає протилежний зміст до висловлювання, що було б без заперечення. Наприклад: 我喜欢喝茶。(wǒ xǐhuān hē chá.) - Я люблю пити чай.

我不喜欢喝茶。(wǒ bù xǐhuān hē chá) - Я не люблю пити чай.

Також, заперечення може вказувати на відсутність дії взагалі, як у прикладі "我没吃早饭" (wǒ méi chī zǎofàn) - Я не їв сніданок.

Одним з його висновків є те, що китайське заперечення має різні форми вираження, які мають свої специфічні семантичні та синтаксичні властивості, і що ці форми вираження можуть використовуватися в залежності від контексту та мовної ситуації (Цзюньцзянь, 2007).

Крім того, такі відомі лінгвісти, як Ні Кайшен (Ni Kaishen) та Чжан Цзюньлін (Zhang Junlin) теж досліджували категорію заперечення в китайській мові, причому їхні дослідження були спрямовані на різні аспекти цієї категорії.

Наприклад, Ні Кайшен (Ni Kaishen) досліджував заперечення в китайській мові та встановлював зв'язок між лексичними елементами та виразом заперечення. Він проаналізував різні лексичні елементи, які використовуються для вираження заперечення в китайській мові, такі як "不" (bù), "没有" (méiyǒu), "无" (wú) та інші. Він прийшов до висновку, що різні лексичні елементи використовуються в різних мовних контекстах та мають свої відтінки значень (Кайшен, 2015).

Чжан Цзюньлін (Zhang Junlin) досліджував синтаксичну функцію заперечення в сучасній китайській мові, а саме, як заперечення впливає на структуру речення та на розуміння тексту в цілому. Він зосередився на дослідженні різних видів заперечень, зокрема пряме заперечення, заперечення з допоміжним словом "不" (bù), заперечення з використанням слів "没有" (méiyǒu) та "不是" (bùshì). Вчений виділив такі основні характеристики цих видів:

1. Пряме заперечення зазвичай вживається зі словом "是" (shì), яке підкреслює негативність речення. Наприклад: "我不是学生" (wǒ bùshì xuéshēng) - "Я не студент".

2. Заперечення з допоміжним словом "不" (bù) вживається для заперечення дії. Наприклад: "我不喜欢吃肉" (wǒ bù xǐhuān chī ròu) - "Я не люблю їсти м'ясо".

3. Заперечення з використанням слів "没有" (méiyǒu) та "不是" (bùshì) використовуються для заперечення існування або ідентичності. Наприклад: "我没有时间" (wǒ méiyǒu shíjiān) - "У мене немає часу", "这不是我的书" (zhè bùshì wǒ de shū) - "Це не моя книга".

Крім того, Чжан Цзюнлін досліджував роль заперечення у вираженні негативної оцінки, сумніву та відмови. Наприклад, речення "他不诚实" (tā bù chéngshí) може використовуватись для висловлення негативної оцінки про характер людини, а "我不知道" (wǒ bù zhīdào) може використовуватись для вираження сумніву або незнання чогось.

Вчений прийшов до висновку, що заперечення є важливою лінгвістичною категорією в китайській мові, яка виконує різноманітні функції в мовленнєвій діяльності людей (Цзюнлін, 2005).

Хотілося б також звернути увагу на використання заперечення в різних типах речень в сучасній китайській мові.

Наприклад, дослідження Чжан Цзюнліня (Zhang Junlin) показали, що заперечення в китайській мові може використовуватись в різних типах речень, а саме (Цзюнлін, 2005):

1. Прості речення з запереченням в китайській мові. Вони можуть мати наступну структуру:

Subj. + 不/没 + Verb + Obj.

Наприклад: 我不喜欢这个电影。(Wǒ bù xǐhuān zhège diànyǐng.) - Я не люблю цей фільм.

2. Складні речення з запереченням. Вони можуть мати наступну структуру:

Subj. + 不/没 + Verb + Obj. + Conj. + Subj. + Verb + Obj.

Наприклад: 我不喜欢这个电影，他也不喜欢。(Wǒ bù xǐhuān zhège diànyǐng, tā yě bù xǐhuān.) - Я не люблю цей фільм, він теж не любить.

3. Заперечення в китайській мові також може використовуватись зі зворотним порядком слів. У цьому випадку, заперечення може виступати на початку чи в кінці речення. Наприклад:

不知道。(B 知道 zhīdào.) - Не знаю.

他昨天没有来。(Tā zuótiān méiyǒu lái.) - Він не приходив вчора.

Він також виявив, що в китайській мові існують різні типи заперечень, такі як:

1. Просте заперечення - використовується для відмови від підтвердження якоїсь інформації. Наприклад: 我不喜欢吃辣的。(wǒ bù xǐhuan chī là de) - Я не люблю їсти гостре.

2. Повне заперечення - відкидаються всі підтвердження, зокрема використовуються такі звороти, як "一点儿也不" (yīdiǎn'er yě bù), "没有" (méiyǒu) та інші. Наприклад: 我一点儿也不想去。(wǒ yīdiǎn'er yě bù xiǎng qù) - Я зовсім не хочу йти.

3. Часткове заперечення - відкидається тільки частина підтвердження, зазвичай з допомогою зворотів "不太" (bù tài) або "有点儿" (yǒudiǎn'er). Наприклад: 这个菜不太辣。(zhège cài bù tài là) - Ця страва не дуже гостра.

4. Заперечення в настанові - використовується для вираження негативної настанови. Наприклад: 不要再这样做。(bù yào zài zhèyàng zuò) - Не роби цього більше так.

5. Заперечення в заперечному питанні - використовується для підтвердження якоїсь інформації в заперечній формі. Наприклад: 你不是说你不想去吗?(nǐ bù shì shuō nǐ bù xiǎng qù ma?) - Ви не казали, що не хочете йти?

Крім того, Лю Сюнь (Liu Xun) досліджував використання заперечень у складних реченнях, включаючи:

1. Умовне речення з запереченням:

如果我不做完这份报告，老板会很生气。Rúguǒ wǒ bù zuò wán zhè fèn bàogào, lǎobǎn huì hěn shēngqì. Якщо я не закінчу цей звіт, начальник дуже розсердиться.

2. Причинно-наслідкове речення з запереченням:

我不喜欢喝咖啡，因为它太苦了。Wǒ bù xǐhuān hē kāfēi, yīnwèi tā tài kǔle. Я не люблю пити каву, бо вона занадто гірка.

3. Ускладнене речення з запереченням:

虽然我不太喜欢这部电影，但我还是看完了。Suīrán wǒ bù tài xǐhuān zhè bù diànyǐng, dàn wǒ hái shì kàn wánliǎo. Хоча мені не дуже подобається цей фільм, але я все ж переглянув його до кінця.

Він виявив, що заперечення може використовуватись у цих типах речень для вираження заперечення чи невизначеності (Лю Сюн, 2007).

Отже, з досліджень китайських лінгвістів видно, що заперечення може використовуватись в різних типах речень для вираження різних значень та способів висловлювання заперечення.

Як ми вже зазначали в нашому дослідженні, заперечення в китайській мові використовується для відмови від чогось або заперечення правдивості деякої інформації. В китайській мові заперечення можна розділити на кілька типів залежно від їх функції та форми. Наприклад, згідно з дослідженням Чжан Цзюнліна, заперечення в китайській мові можна класифікувати на просте, повне та часткове (Цзюнлін, 2004).

1. Просте заперечення використовується, коли необхідно заперечити саме дію або стан речі, наприклад: 我不喜欢狗。(Я не люблю собак.)

2. Повне заперечення використовується, коли необхідно заперечити все речення, наприклад: 今天不是星期五。(Сьогодні не п'ятниця.)

3. Часткове заперечення використовується, коли необхідно заперечити тільки частину речення, наприклад: 我不喜欢那只狗。(Я не люблю ту собаку.)

Вчений також зазначає, що заперечення в китайській мові може використовуватись в різних типах речень, включаючи складні речення зі зворотом порядку слів, а також заперечні питання для вираження сумніву або необхідності підтвердження заперечення. Хоча дослідження Чжан Цзюнліна вказують на існування цих типів заперечень в китайській мові, та він не зосереджується на їх класифікації окремо від простого, повного та часткового заперечень (Цзюнлін, 2004).

У китайській мові категорія заперечення може також взаємодіяти з іншими мовними категоріями, включаючи час, модальність, ступінь порівняння, тощо.

Ліе Ху, наприклад, досліджував, як вживання заперечень впливає на темпоральний аспект речень в китайській мові (Ціе Сю, 2010). На його думку, заперечення вживається зі словом "ще" (还), воно може вказувати на те, що певна дія ще не сталася в момент мовлення. Наприклад: "我还没吃饭" (Я ще не їв), де заперечення "没" вказує на відсутність їжі, а слово "ще" показує, що ця дія не відбулася до цього часу.

Крім того, використання заперечень може впливати на модальність речення. Наприклад, коли заперечення вживається зі словом "можливо" (可能), воно може вказувати на можливість відмови від дії. Наприклад: "我可能不去" (Можливо, я не піду), де заперечення "不" вказує на відмову від дії, а слово "можливо" показує, що ця відмова є можливою (Джан, 2017).

Дослідження категорії заперечення демонструють, що вживання заперечень може впливати на інші мовні категорії, такі як час та модальність, і вказувати на відсутність дії в певний момент часу або на можливу відмову від дії. А також категорія заперечення в китайській мові взаємодіє з іншими мовними категоріями, що визначає семантику та граматичну організацію речень.

1.3. Засоби реалізації семантики заперечення в китайській мові

В попередніх розділах ми вже довели, що семантика заперечення в китайській мові відноситься до вивчення того, як заперечення впливає на сенс речень та тексту в цілому. Вона включає в себе дослідження різних видів заперечень, а також їхньої ролі в вираженні негативної оцінки. Семантика заперечення в китайській мові також включає дослідження різних відтінків сенсу, які можуть бути виражені за допомогою заперечення, таких як відмова, сумнів, несподіванка, невизначеність тощо.

Заперечення в китайській мові може мати різні форми та використовуватись в різних типах речень, включаючи прості речення, складні речення, заперечення зі зворотом порядку слів, умовні речення, причинно-наслідкові речення та інші типи складних речень. Заперечення може бути простим, повним, частковим, в настанові, в заперечному питанні та іншими.

У цьому розділі ми зосередим увагу на засобах реалізації семантики заперечення в сучасній китайській мові, а саме на граматичних способах реалізації.

Річард Сяо та Тоні МакЕнері зосередились на граматичних засобах вираження заперечення в сучасній китайській мові. Окрім основних засобів - "不" та "没有", вони також дослідили деякі інші конструкції, такі як "别" (bié) та "未" (wèi) (Сяо & МакЕнері, 2004).

Щодо часток 不 та 不是, вони прийшли до таких висновків:

1. Частка 不 (bù) може використовуватись для заперечення присудка (не + дієслово або прикметник), наприклад, 我不喜欢这个 (wǒ bù xǐhuan zhège) - Я не люблю це.

2. Частка 不 (bù) може поєднуватись з іншими частинами мови, що вказують на час, місце або спосіб дії, наприклад, 我们不经常一起吃饭 (wǒmen bù jīngcháng yìqǐ chīfàn) - Ми не часто їмо разом.

3. Частка 不是 (bù shì) також використовується для заперечення присудка (не + дієслово "бути"), наприклад, 他不是老师 (tā bù shì lǎoshī) - Він не вчитель.

4. Частка 不是 (bù shì) також може поєднуватись з іншими частинами мови, що вказують на час, місце або спосіб дії, наприклад, 这不是我们之前约定的时间 (zhè bù shì wǒmen zhīqián yuēdìng de shíjiān) - Це не час, на який ми домовлялися раніше.

У своїй роботі Річард Сяо та Тоні Макенері також досліджували заперечні частки 没 (méi) та 没有 (méiyǒu) і їхню взаємодію з іншими граматичними категоріями китайської мови (Сяо & МакЕнері, 2004).

Вони зазначили, що обидві заперечні частки можуть використовуватись для вираження відсутності дії чи стану, але мають свої особливості.

Заперечна частка 没 (méi) використовується в особливих ситуаціях, наприклад, коли мова йде про відсутність певного предмета або про відсутність певної можливості. Заперечна частка 没有 (méiyǒu), з іншого боку, використовується для вираження відсутності дії чи стану в більш загальних випадках.

Також дослідження Річарда Сяо та Тоні Макенері показали, що обидві заперечні частки можуть взаємодіяти з часом, порядком слів та іншими граматичними категоріями китайської мови. Наприклад, вони зазначають, що використання заперечної частки перед дієсловом та після дієслова може впливати на підтверджуючу або заперечувальну інтерпретацію речення.

Одним з прикладів, який наводять Річард Сяо та Тоні Макенері, є наступне речення:

他没有吃饭。Tā méiyǒu chīfàn.

Якщо заперечна частка "没有" стоїть перед дієсловом "吃" (chī, їсти), то речення має заперечний тон, тобто "Він не їв їжу". Однак, якщо заперечна частка стоїть після дієслова, наприклад "他吃饭了没有?" (Tā chīfànle méiyǒu?), то речення може мати підтверджувальний тон, що означає "Він точно поїв" (але, наприклад, не з людиною, що говорить про це).

Отже, використання заперечної частки до або після дієслова, тобто присудка, може впливати на інтерпретацію речення.

Щодо конструкцій "别" (bié) та "未" (wèi) вони зазначають наступне (Сяо & МакЕнері, 2004):

1. Конструкція "别" використовується для вираження заперечення в іншому контексті, відмінному від того, що описано в реченні. Наприклад, у

реченні "别看他很年轻，他已经三十多岁了" (bié kàn tā hěn niánqīng, tā yǐjīng sānshíduō suì le), "别" вказує на те, що хоча він виглядає молодо, він вже не молодий.

2. Конструкція "未" використовується для вираження того, що щось ще не сталося. Наприклад, у реченні "他未来过北京" (tā wèi lái guò běijīng), "未" показує, що він ще не був у Пекіні.

3. Використання конструкції "别" перед заперечною часткою "不" може змінювати інтерпретацію речення. Наприклад, у реченні "别不相信我" (bié bù xiāngxìn wǒ), "别" може вважатися більше порадою, ніж просто запереченням.

4. Використання конструкції "未" з заперечною часткою "不" може вказувати на те, що щось не відбудеться в майбутньому, або на те, що щось не точно не буде зроблено. Наприклад, у реченні "我未来不了了" (wǒ wèi lái bù liǎo le), "未" показує, що "我" не зможе прийти у майбутньому.

Отже, Річард Сяо та Тоні Макенері прийшли до висновку, що конструкції "别" та "未" виконують різні граматичні функції, хоча й обидві використовуються для вираження заперечення.

У своїй праці Фейфей Лі також досліджував семантику заперечення в китайській мові, зокрема те, як різні конструкції виражають заперечення та як вони впливають на семантику речень. Він розглянув такі граматичні конструкції, як заперечні частки, заперечні дієслова, заперечні прикметники та інші граматичні засоби вираження заперечення в китайській мові.

Наприклад, щодо заперечних часток, він дослідив їх роль у вираженні різних типів заперечення, таких як просте заперечення, заперечення з підсиленням та заперечення з альтернативою (Лі Ф., 1992):

1. Він зазначив, що заперечна частка "不" може використовуватись для простого заперечення, як у наступному прикладі: 他不想睡觉。Tā bùxiǎng shuìjiào. Він не хоче спати.

2. Якщо заперечна частка "不" комбінується з дієсловом "是" (shì), це може вказувати на заперечення з підсиленням, наприклад: 他不是中国人。Tā bù shì Zhōngguó rén. Він не китаєць (і зовсім не має жодного відношення до Китаю).

3. Науковець також дослідив використання заперечної частки 不 з "还是" (háishi) для вираження заперечення з альтернативою, наприклад: 我还是不去了。Wǒ hái shì bù qù le. Я все ж таки не піду. Цей приклад вказує на те, що існує альтернатива (йти), але автор відмовляється від неї.

Фейфей Лі виділяє також різні семантичні аспекти заперечення, такі як (Лі Ф., 1992):

1. Просте заперечення, що використовується для вираження відсутності певної дії чи стану. Наприклад: 我不喜欢这个电影。(Wǒ bù xǐhuān zhège diànyǐng.) Я не люблю цей фільм.

2. Заперечення підсилення, що використовується для підкреслення негативного значення. Наприклад: 他不是不知道，他只是不在意。(Tā bù shì bù zhīdào, tā zhǐshì bù zàiyì.) Він не те що не знає, він просто не приділяє уваги.

3. Заперечення з використанням протиставлення, що використовується для порівняння двох дій чи станів, один з яких заперечується. Наприклад: 他不是来看你的，他是来看我姐姐的。(Tā bù shì lái kàn nǐ de, tā shì lái kàn wǒ jiejie de.) Він не прийшов до тебе, він прийшов до моєї сестри.

4. Заперечення з кінцевими частинами, що використовується для вираження невпевненості або можливості зміни думки. Наприклад: 我现在不想去，但是可能等会儿会改变主意。(Wǒ xiànzài bù xiǎng qù, dànshì kěnéng dēnghuì huì gǎibiàn zhǔyì.) Зараз я не хочу йти, але можливо через деякий час я зміню свою думку.

5. Заперечення з альтернативними запереченнями, що використовується для заперечення двох або більше можливостей. Наприклад: 我不想买这个也

不想买那个。Wǒ bùxiǎng mǎi zhège yě bùxiǎng mǎi nǎge. Я не хочу купувати ні це, ні те.

Він також розглянув взаємодію заперечення з іншими граматичними категоріями китайської мови, такими як займенники, прийменники, порядок слів, тощо. Фейфей Лі вважає, що деякі займенники, такі як 无人 (wúrén, ніхто), 无事 (wúshì, ніщо), 无处 (wúchù, ніде), тощо – впливають на інтерпретацію заперечення, тому що можуть розглядатися як заперечення самі по собі. Таким чином, їхнє вживання у реченні із запереченням може призвести до подвійного заперечення, а отже дати позитивний зміст, замість негативного. Наприклад: речення "我无人不喜欢" (wǒ wúrén bù xǐhuān) може бути перекладено як "Нема нікого, кого б я не любив", тобто "Я всіх люблю", де займенник 无人 (wúrén) виступає як заперечення іншого заперечення, що призводить до позитивного значення речення (Лі Ф., 1992).

Отже, з досліджень Фейфей Лі, Річарда Сяо та Тоні МакЕнері видно, що китайська мова має багато різноманітних граматичних способів вираження заперечення, які можуть мати різні семантичні відтінки та використовуватись в різних контекстах. Наприклад, заперечні частки можуть використовуватись для простого заперечення, заперечення з підсиленням або заперечення з альтернативою, а заперечні дієслова та прикметники можуть виражати різні семантичні відтінки заперечення.

Також виявлено, що деякі займенники можуть бути використані як самостійні заперечення, що може призвести до подвійного заперечення в реченні та створення позитивного змісту. Крім того, взаємодія заперечення з іншими граматичними категоріями китайської мови, такими як займенники, прийменники, порядок слів та інші, може впливати на семантику заперечення.

Висновки до Розділу 1

Отже, в першому розділі нашої курсової роботи на тему: «Засоби реалізації категорії заперечення в сучасній китайській мові» ми прийшли до

висновку, що в лінгвістичних дослідженнях сучасної китайської мови, категорія заперечення займає важливе місце. Категорія заперечення в китайській мові є складною і має багато нюансів, які можуть впливати на семантику речень та їх тлумачення. Важливо досліджувати засоби реалізації семантики заперечення в китайській мові, щоб краще зрозуміти цю категорію та її використання в мові.

Одним з головних засобів реалізації заперечення в китайській мові є застосування частки 不 (bù), яка позначає заперечення у дієслівних формах та прикметниках. Крім того, частки 没有 (méiyǒu) та 不是 (bùshì) також використовуються для позначення заперечення. За допомогою цих часток можна позначити відсутність дії, стану або якості у відношенні до певного об'єкта. Окрім цього, заперечення можна виражати за допомогою багатьох інших заперечних слів та конструкцій, про які ми написали в нашому першому розділі.

У зв'язку з тим, що категорія заперечення в китайській мові має багато варіантів вираження, важливо зрозуміти, як кожен з них впливає на семантику речень. Наприклад, використання частки 不 у дієслівних формах може вказати на відсутність дії, тоді як використання частки 不是 у відношенні до певного об'єкта може вказувати на його невідповідність певним вимогам. Крім того, заперечні слова і конструкції також можуть надавати додаткового контексту і різних відтінків запереченню.

У дослідженнях сучасної китайської мови, заперечення також розглядають у контексті культурних і соціальних аспектів. Наприклад, вважається, що китайці можуть бути більш схильні до вживання заперечення у мовленні, оскільки вони надають великого значення збереженню гармонії у відносинах та уникненню конфліктів.

В цілому, вивчення категорії заперечення в китайській мові є важливим аспектом дослідження мови, який допомагає краще зрозуміти її семантику та контекст вживання. Дослідження різноманітних засобів реалізації заперечення

та їх впливу на семантику речень можуть внести важливий внесок у лінгвістичні дослідження та розуміння культурних та соціальних аспектів вживання категорії заперечення в сучасній китайській мові.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ

2.1 Функціональні особливості заперечних прислівників 不 та 没

Заперечні прислівники 不 та 没 є невід'ємною частиною китайської мови та мають важливе значення в формуванні заперечення. Ці два прислівники мають свої власні функціональні особливості, які варто розуміти для того, щоб правильно використовувати їх в мовленні. У першому пункті другого розділу нашої курсової роботи ми розглянемо основні відмінності між 不 та 没 та їхнє вживання в різних контекстах утворення заперечень. Але спочатку хотілось би зосередити увагу на позиції заперечення в реченні.

В цілому, заперечні прислівники вживаються після підмета в реченні, перед дієсловом або дієслівним словосполученням (Лі & Томпсон, 1981), наприклад:

(1) 她回答, “我不要被束缚, 我不要被愚昧所侵蚀。” Tā huídá, "Wǒ bù yào bèi shùfù, wǒ bù yào bèi yúmèi suǒ qīnshí." Вона відповіла: “Я не хочу бути обмеженою, я не хочу бути зіпсованою дурістю.”

(2) 他没有勇气去爱, 更没有勇气去不爱。 tā méiyǒu yǒngqì qù ài, gèng méiyǒu yǒngqì qù bù ài. Він не мав сміливості любити, а ще менше сміливості не любити.

Якщо у підмета в реченні початкова перша позиція, тоді заперечення, як правило, займає другу позицію в реченні, а це значить, що заперечення ставимо перед дієсловом або дієслівним словосполученням.

Слід пам'ятати, якщо підмет складений, заперечення будемо ставити після всього складеного підмета, наприклад:

(1) 可见那条不准酒后驾车的规定在这里已经不起作用。 kě jiàn nà tiáo bù zhǔn jiǔ hòu jià chē de guī dìng zài zhè lǐ yǐ jīng bù qǐ zuò yòng. Зрозуміло, що правило проти водіння в нетверезому вигляді тут більше не працює.

Семантика позиції заперечення в реченні обумовлена тим, що заперечний прислівник стоїть після підмета та перед присудком полягає в тому, що присудок знаходиться в області дії заперечення. Іншими словами, присудок – це частина речення, яка стоїть після заперечного прислівника і є саме тим, що заперечують в реченні (Лі & Томпсон, 1981).

Однак, якщо в реченні є обставина, що виражена прислівником, тоді позиція заперечення в реченні (буде воно стояти перед прислівником чи після) повністю залежить від контексту цього речення. Тобто, це значить те, що якщо прислівник має заперечення в своєму контексті, тоді заперечення буде стояти після прислівника, і навпаки, якщо заперечення у своєму контексті має прислівник, тоді воно передує прислівнику (Лі & Томпсон, 1981). Для кращого розуміння наведемо приклади:

1) прислівник передує запереченню:

(1) 一切都不可避免。yíqiè dōu bù kě bìmiǎn. Все є неминучим.

(2) 敬酒不成三，坐立都不安！jìng jiǔ bù chéng sān, zuò lì dōu bù ān!

Якщо ви не вип'єте тричі, не буде спокійно!

2) заперечення передує прислівнику:

(1) 他们不都改行搞了文学了吗？tāmen bù dōu gǎi xíng gǎo le wénxué le ma? Чи не всі вони змінили кар'єру на літературу?

(2) 不都是我的错。bù dōu shì wǒ de cuò. Це не всі мої помилки.

Аналогічно з деякими допоміжними дієсловами, з якими заперечний прислівник може входити до складу допоміжного дієслова, або навпаки, допоміжне дієслово може входити до складу заперечення. Розглянемо для прикладу два варіанти використання заперечного прислівника з допоміжним дієсловом “能”. Звичайно більш поширеною є ситуація, коли заперечний прислівник включає в свій контекст допоміжне дієслово того, що заперечується, де речення несе в собі сенс, що підмет не може щось зробити (Лі & Томпсон, 1981), як наприклад:

(1) 不懂酒的人不能谈文学。bù dǒng jiǔ de rén bù néng tán wénxué. Людям, які не розуміються на алкоголі, не можна говорити про літературу.

І якщо, наприклад, підмет може щось не зробити, тоді модальне дієслово включає в свій контекст заперечний прислівник і виходить таке речення:

(1) 不能看见那万里无云的天空，总是雨天，阴霾重重。néng bù kàn jiàn nà wàn lǐ wú yún de tiān kōng, zǒng shì yǔ tiān, yīn mái zhòng zhòng. Коли неможливо побачити чисте безхмарне небо, завжди дощить, завжди хмарно.

На справді, є ще варіант коли заперечний прислівник передує допоміжному дієслову і ставиться після нього одночасно, тоді речення несе в собі сенс, що підмет не може щось не зробити (Лі & Томпсон, 1981):

(1) 面对命运的考验，一个人不能不有勇气，不能不有坚强的意志，不能不有足够的耐心和毅力。miàn duì mìngyùn de kǎoyàn, yīgè rén bùnéng bù yǒu yǒngqì, bùnéng bù yǒu jiānqiáng de yìzhì, bùnéng bù yǒu zúgòu de nàixīn hé yìlì. Під час випробування долі людина не може не мати мужності, не може не мати міцної волі, не може не мати достатньої терплячості та стійкості.

З вище наведених прикладів ми бачимо, що в основному заперечний прислівник займає позицію в реченні перед дієсловом або дієслівним словосполученням, тобто перед присудком, і що інша позиція заперечення в реченні може бути обумовлена лише конкретним контекстом.

Тепер більше саме про функціональні особливості заперечних прислівників. Приймаємо до уваги, що в сучасній китайській мові існує чотири основних найчастіше вживаних заперечних прислівників: 不, 别, 没 і 没有, але найбільш загальними та нейтральними заперечними прислівниками є саме прислівники 不 та 没(有). Різниця між 不 та 没(有) є суто функціональною: 不 вказує на нейтральне заперечення, може використовуватись як в теперішньому, так і в минулому та в майбутньому часах, тоді як 没(有) заперечує завершеність дії, або вказує на те, що чогось й не було зовсім (Лі & Томпсон, 1981), наприклад:

(1) 我向来不给自己的作品写序。Wǒ xiànglái bu jǐ zìjǐ de zuòpǐn xiě xù. Я ніколи не писав передмови до своїх робіт.

(2) 言语不通，地方不认识。Yányǔ bùtōng, dìfāng bù rènshí. Мова не відома, місце не знайоме.

(3) 下条温泥深河，一点声音也没有，可是流得很快。Xià tiáo wēn ní shēn hé, yīdiǎn shēngyīn yě méiyǒu, kěshì liú dé hěn kuài. Тепла глиняна річка, що тече вниз – повноводна, також не подає жодного звуку, хоча тече швидко.

(4) 没有窗户，没有门。Méiyǒu chuānghù, méiyǒu mén. Нема ні вікон, ні дверей.

Розберемо детальніше функціональні особливості кожного з цих двох основних заперечних прислівників. Чарльз Лі та Сара Томпсон надають наступний опис функціональних особливостей заперечного прислівника 不 (Лі & Томпсон, 1981):

1. Заперечний прислівник 不 несе в собі нейтральне заперечення, яке не заперечує те, що дія завершилась. В такому сенсі 不 має декілька різних видів використання, де воно може виражати заперечення події без вказівок на те чи закінчилась дія, чи ні. Найпростіший з таких способів – це заперечення статичних дієслів або прикметників, де заперечний прислівник 不 просто заперечує існування стану або дії, як таких, наприклад:

(1) 他很不舒服，把帽子揪下来。tā hěn bù shūfú, bǎ màozi jiū xiàlái. Йому було незручно, і він зняв капелюха.

(2) 不是差不多吗? bùshì chàbùduō ma? Хіба це не так?

(3) 不知是想吃松针还是想蹭痒，突然那匹毛驴打了一个响亮的喷嚏。bù zhī shì xiǎng chī sōngzhēn háishì xiǎng cèng yǎng, tūrán nà pǐ máolú dǎle yīgè xiǎngliàng de pēnxìè. Не знаю, чи це було прагнення поїсти хвої, чи розтерти свербіж, але раптом віслик голосно чхнув.

В таких прикладах використання 没(有) просто граматично неможливе.

2. Допоміжні дієслова, які завжди статичні і не несуть в собі ніякої темпоральності, заперечуються саме 不, наприклад:

(1) 他问党委书记和矿长不在这栋楼里办公吗? tā wèn dǎng wěi shū jì hé kuàng zhǎng bù zài zhè dòng lóu lǐ bàngōng ma? Він запитав, чи не в цій будівлі секретар партії та директор шахти.

(2) 丁钩儿不想继续吓唬他, 说我不是什么矿长, 放开胆子烤吧! dīng gōu er bù xiǎng jìxù xiàohuā tā, shuō wǒ bùshì shénme kuàngzhǎng, fàngkāi dǎnzi kǎo ba! Дін Гоуер не хотів продовжувати лякати його, мовляв, я не якийсь там менеджер шахти, відпусти свої мізки і забудь про це!

3. Заперечна частка 不 може заперечувати як дії з минулого, так і дії з теперішнього часу, наприклад:

(1) 他看到了梅菁, 不禁心痛起来。 tā kàn dào le méi jīng, bù jīn xīn tòng qǐ lái. Він побачив Мей Цзин і не зміг втриматись, щоб не відчути біль у серці.

(2) 她不在讲话, 他也不再跟她争论。 tā bù zài jiǎnghuà, tā yě bù zài gēn tā zhēnglùn. Вона мовчала, і він перестав з нею сперечатися.

4. Може також вживатися для підкреслення невідповідності між очікуваннями та дійсністю. Наприклад:

(1) 不料, 她来了一个更猛的招, 一下子把所有的矛头都引向了我。 bùliào, tā lái le yīgè gèng měng de zhāo, yīxiàzi bǎ suǒyǒu de máotóu dōu yǐn xiàng le wǒ. Несподівано вона зробила ще лютіший рух, спрямувавши на мене відразу свої руки.

(2) 我来到京城, 不料又碰到了老朋友。 wǒ lái dào jīngchéng, bùliào yòu pèngdào le lǎo péngyǒu. Я приїхав до столиці і несподівано для себе знову зустрів старого друга.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що речення з 不 іноді означають лише заперечення стану, а іноді – заперечення дії, яка може стосуватися як теперішнього, так і минулого часу. Цей факт впливає саме з того, що основною функцією заперечного прислівника 不 є заперечення, де не

вказано чи дія завершилась, тобто не заперечує доконаність, незалежно від часових (темпоральних) рамок.

Враховуючи той факт, що 没(有) використовується для заперечення завершеності (доконаності) події, правильно буде зазначити, що деякі дієслова можуть використовуватися лише з заперечним прислівником 没(有), а деякі можуть використовуватися як з 不, так і з 没(有). Вище в прикладах ми побачили деякі дієслова з якими 没(有) вживатися не може, саме тому, що вони не несуть в собі доконаний вид.

Тепер перейдемо до функціональних особливостей заперечного прислівника 没(有).

Заперечний прислівник 没(有) використовується з дієсловами доконаного виду, тобто цей заперечний прислівник вказує на заперечення завершеності дії. Але це зовсім не означає що 没(有) – це прислівник, що виражає суто минулий час (Лі & Томпсон, 1981). Щоб показати що цей прислівник не є негативним прислівником минулого часу, ми наведемо приклади, що включають в себе заперечення в минулому часі, а також заперечення в майбутньому часі:

(1) 丁钩儿回头看了一下她探出车窗的脑袋，微微一笑，没有回答。
dīng gōu er huítóu kàn le yī xià tā tàn chū chē chuāng de nǎo tóu, wēi wēi yī xià, méiyǒu huídá. Дін Гоуер озирнувся до її обличчя, що визирало з вікна машини, і ледь помітно посміхнувся, не відповівши.

(2) 离婚了没有? líhūn le méiyǒu? Ви ще не розлучилися?

(3) 如果它还会这样，我就不能继续走我的路，那时没有人能帮助我。
rúguǒ tā hái huì zhèyàng, wǒ jiù bùnéng jìxù zǒu wǒ de lù, nà shí méiyǒu rén néng bāngzhù wǒ. Якби все так і залишилося, я не зміг би продовжувати свій шлях, і ніхто не зміг би мені тоді допомогти.

Підсумовуючи вище написане, можна сказати що 没(有) хоча й не є показником минулого часу, але речення з ним перекладаються найчастіше

саме в минулому часі, просто тому що заперечення завершеності дії найчастіше включає в себе dokonane дієслово, а значить дію, яка закінчилась (у випадку з негативним прислівником 没(有) – не закінчилась) до моменту мовлення.

Крім вище наведеної основної функціональної особливості заперечного прислівника 没(有), є ще менш значні особливості його використання (Лі & Томпсон, 1981), такі як:

1. Вираження відсутності стану. 没(有) може використовуватись для вираження відсутності якогось стану, що може бути викликано недавньою подією, наприклад:

(1) 他一直没说话，脸上挂着淡淡的笑容。tā yīzhí méi shuōhuà, liǎnshàng guàzhe dàndàn de xiàoróng. Він продовжував мовчати (дослівно: він не говорив), на його обличчі з'явилася ледь помітна посмішка.

2. 没(有) також вживається, коли треба показати відсутність звичайного стану, який зазвичай має місце. Наприклад:

(1) 太虚幻境，没有形之境也；太无情境，非无形之境也；太没没无境，非无情之境也。tài xūhuàn jìng, méiyǒu xíng zhī jìng yě; tài wúqíngjìng, fēi wúxíng zhī jìng yě; tài mò mò wú jìng, fēi wú qíng zhī jìng yě. Царство занадто великої кількості ілюзій не є царством структури; царство занадто малої кількості емоцій не є царством порожнечі; царство занадто малої кількості всього - не є царством беземоційності.

(2) 没了这样一个他，好像也没什么了不起的，可这个世界却已然不同。méile zhèyàng yīgè tā, hǎoxiàng yě méishénme liǎobùqǐ de, kě zhège shìjiè què yǐrán bùtóng. Здається, що без такої людини нічого особливого не трапилось, але світ змінився.

3. Заперечний прислівник 没(有) може вживатися для порівняння звичайного та незвичайного станів. Наприклад:

(1) 没有比喻就没有文学，这是托尔斯泰的话。méiyǒu bǐyù jiù méiyǒu wénxué, zhè shì tuō ěr sī tài dehuà. Без метафори немає літератури, це слова Толстого. (Порівняння звичайного з незвичайним станами тут в тому, що завжди література включає в себе метафору, а без метафори – немає літератури, що є незвичайним станом.)

Отже, ми побачили, що позиція негативного прислівника в реченні залежить часто від контексту речення, а також те, що функціональні особливості заперечних прислівників 不 та 没(有) пояснюють граматичні правила їх використання з різними типами дієслів та в різних аспектах.

2.2 Зв'язок засобів реалізації заперечення та темпоральної семантики

У будь-якій мові, засоби заперечення можуть відігравати важливу роль у вираженні часової семантики. В китайській мові, засоби заперечення не є винятком, і можуть бути пов'язані з різними аспектами часу, такими як вираження часових меж, періодів та темпоральної семантики взагалі. У цьому пункті курсової роботи ми розглянемо зв'язок між засобами реалізації заперечення та темпоральною семантикою в китайській мові.

Цай Чунг Юан розглянув декілька засобів заперечення, які можуть використовуватись для вираження темпоральності. Ось деякі з них (Цай, 2006):

1. "不" (bù) – це найчастіше вживане заперечення в китайській мові, яке може використовуватись для заперечення дії або події, яка відбувається в даний момент чи в минулому. Наприклад:

(1) 我不肯嫁给他。wǒ bù kěn jià gěi tā. Я відмовилась виходити за нього заміж.

(2) 我不懂，可是我很愿意学。wǒ bù dǒng, kěshì wǒ hěn yuànyì xué. Я цього не розумію, але хочу навчитися.

2. "没" (méi) - це інше поширене заперечення в китайській мові, яке використовується для заперечення дії чи події, яка відбулась у минулому, і не має відношення до наступних подій. Наприклад:

(1) 什么样的佳酿名酒没喝过? shénme yàng de jiāniàng míngjiǔ méi hēguò?

Яких чудових вин ви ще не куштували?

(2) 我没哭泣, 难道流泪就是哭泣吗? wǒ méi kūqì, nándào liúlèi jiùshì kūqì ma? Я не плакала. Хіба сльози - це плач?

3. "未" (wèi) - це заперечення, яке використовується для заперечення майбутньої дії або події. Наприклад:

(1) 第一只杯里的珍珠样小泡沫还未散尽。dì yī zhǐ bēi lǐ de zhēnzhū yàng xiǎo pàomò hái wèi sàn jǐn. Маленькі перлинні бульбашки в першому келиху ще не розвіялися.

(2) 查总管恍若未见, 依然尽职地汇报着。chá zǒngguǎn huǎng ruò wèi jiàn, yīrán jìnzhí de huìbào zhe. Головний інженер, наче нічого не помітивши, продовжував слухняно доповідати.

4. "莫" (mò) - це заперечення, яке використовується для наказування комусь не робити чогось, зазвичай в майбутньому. Наприклад:

(1) 宝儿莫哭, 宝儿莫哭哟。bǎo er mò kū, bǎo er mò kū yō. Не плач, дитинко, не плач.

(2) 将来, 把这件大案写成报告文学的人非学生我莫属! jiānglái, bǎ zhè jiàn dà àn xiěchéng bàogào wénxué de rén fēi xuéshēng wǒ mò shǔ! У майбутньому людина, яка напише звіт про цю велику справу, - це не хто інший, як я, студент!

За дослідженням Цай Чунг Юана, засоби заперечення в китайській мові можуть впливати на темпоральну семантику в різних контекстах (Цай, 2006).

Наприклад, за допомогою деяких засобів заперечення, таких як "不" (bù) та "没" (méi), можна виражати заперечення наступності дії у часі, а саме - заперечувати, що одна дія сталася після іншої. Також використання цих засобів заперечення може створювати ефект "задньої дії" (backshift), коли

часова форма дієслова змінюється відповідно до контексту, або ефект "затримки" (delay), коли дія, яка повинна була вже відбутися, затримується.

Наприклад:

(1) 他本来想把头来一摇，把那个小丫头抛在脑后去，岂料不是一转头，只见袭人已经掩面而去了。 tā běnlái xiǎng bǎtóu lái yī yáo, bǎ nàgè xiǎo yātou pāo zài nǎo hòu qù, qǐ liào bùshì yī zhuàn tóu, zhǐ jiàn xí rén yǐjīng yǎn miàn ér qùle. Він хотів похитати головою і залишити цю маленьку дівчинку позаду, але замість того, щоб повернути голову, він побачив, що Рейдер вже закрила її обличчя і пішла геть.

(2) 孔明信步来到玄德面前，谦逊道：“臣本无大才，不幸蒙主信重，掌理军国，窃恐不能妥当办事，未审主公得以原谅否？ kǒngmíng xìn bù lái dào xuán dé miàn qián, qiānxùn dào: “Chén běn wú dà cái, bùxìng méng zhǔ xìn zhòng, zhǎnglǐ jūnguó, qiè kǒng bùnéng tuǒdang bànshì, wèi shěn zhǔgōng déyǐ yuánliàng fǒu? Кон Мін вийшов перед Сюань Де і смиренно сказав: "Я не маю великого таланту, але мені не пощастило, що Господь довірив мені управління військом, тому я боюся, що не зможу впоратися з цим завданням належним чином.

Таким чином, засоби заперечення можуть впливати на темпоральну семантику в китайській мові, змінюючи порядок подій у часі, створюючи ефект "задньої дії" або "затримки".

Також звертаємо увагу на особливості використання засобів заперечення в китайській мові в різних часових формах. В китайській мові відсутні окремі форми часу, тому часто для вираження часової семантики використовуються допоміжні слова та конструкції (Цай, 2006).

Ось наприклад, у майбутньому часі, для вираження заперечення, можна використовувати конструкцію "不会" (bú huì), яка означає "не знати, не вміти". У минулому часі, для вираження заперечення, можна використовувати слово "没" (méi), що вказує на те, що дія не відбулася. Наприклад:

(1) 再有两千年也不会断绝。 zài yǒu liǎng qiānnián yě bù huì duànjué. Він не буде перекритий ще 2 000 років.

(2) 他们往酒里加没加童子尿我不知道。tāmen wǎng jiǔ lǐjiā méi jiā tóngzǐ niào wǒ bù zhīdào. Чи додають у вино дитячу сечу, чи ні, я не знаю.

Також в китайській мові для заперечення в теперішньому часі можна використовувати конструкцію "不是...就是" (bú shì...jiù shì), яка означає "не є...а є". Наприклад:

(1) 宝玉一面说，一面走到他这边来，蹲在地下，又用手拉他，又用口说道：“不是这话，就是那话。bǎoyù yīmiàn shuō, yīmiàn zǒu dào tā zhè biān lái, dūn zài dìxià, yòu yòng shǒu lā tā, yòu yòng kǒu shuōdao: “Bùshì zhè huà, jiùshì nà huà. Бао Юй одночасно говорив і йшов до нього, присів на землю, потягнув його за руку, і сказав: "не ця промова, а та".

У загальному, використання засобів заперечення в китайській мові має свої особливості, пов'язані з відсутністю окремих форм часу та використанням допоміжних слів та конструкцій для вираження часової семантики.

У китайській мові також існує кілька структур із заперечними прислівниками, які можуть використовуватися для вираження часових меж та періодів. Зокрема до таких засобів можна віднести такі (Цай, 2006):

1. "从来不" (cónglái bù) - це заперечення, яке вказує на відсутність якоїсь дії або стану в минулому, на сьогоднішній день та в майбутньому. Наприклад:

(1) 他从来不对别人说自己的年龄。tā cónglái bu duì biérén shuō zìjǐ de niánlíng. Він ніколи нікому не казав свого віку.

(2) 宝玉从来不曾有过这样的违心事。bǎoyù cónglái bu céng yǒuguò zhèyàng de wéixīn shì. Бао Юй ще ніколи не був таким неслухняним.

2. "从不" (cóng bù) - це заперечення, яке вказує на відсутність якоїсь дії або стану в минулому та на сьогоднішній день, але не вказує на майбутнє. Наприклад:

(1) 据李墨华说，住在他房里的褚灿，每天晚上总要回自己房中去睡，早也不曾从不待在他那居过一夜的。jù lǐmòhuá shuō, zhù zài tā fáng lǐ de chǔ càn, měitiān wǎnshàng zǒng yào huí zìjǐ fáng zhōng qù shuì, zǎo yě bùcéng cóng

bùdài zài tā nà jūguò yīyè de. За словами Лі Мохуа, Чу Чан, який жив у його кімнаті, завжди лягав спати у власній кімнаті щовечора і ніколи не залишався в його кімнаті на ніч.

3. "从没有" (cóng méiyǒu) - це заперечення, яке вказує на відсутність якоїсь дії або стану в минулому та на сьогоднішній день. Наприклад:

(1) 宝玉从没有想到过要娶别的女人。bǎoyù cóng méiyǒu xiǎngdàoguò yào qǐ bié de nǚrén. Бао Юйю ніколи не спадало на думку одружитися з іншою жінкою.

(2) 刘备从没有做过对不起诸葛亮的事。liúbèi cóng méiyǒu zuòguò duìbùqǐ zhūgéliàng de shì. Лю Бей ніколи не робив нічого поганого Чжуге Ляну.

4. "从未" (cóng wèi) - це заперечення, яке вказує на відсутність якоїсь дії або стану в минулому та майбутньому. Наприклад:

(1) 露出他从未见过的复杂表情。lùchū tā cóng wèi jiànguò de fùzá bǐǎoqíng. Показуючи складний вираз обличчя, якого він ніколи раніше не бачив.

(2) 她从未这样对他笑过! tā cóng wèi zhèyàng duì tā xiàoguò! Вона ніколи раніше не посміхалася йому так!

Отже, використання цих заперечень може допомогти вказати на те, що певна дія або стан не відбувався в певний період часу.

Також хочемо зазначити, що засоби заперечення в китайській мові можуть виконувати різноманітні функції щодо вираження темпоральної семантики (Цай, 2006). Основні з них наступні:

1. Вираження просторово-часової точки: засоби заперечення можуть вказувати на конкретний час чи місце, де подія не відбувається або не відбувалась, виражається за допомогою часток «不» (bù) та «没有» (méiyǒu).

Наприклад:

(1) 他们不在这工作, 而是在花园里闲逛。tāmen bùzài zhèlǐ gōngzuò, ér shì zài huāyuán lǐ xiánguàng. Вони тут не працюють, а тільки відпочивають у саду.

(2) 关公不在荆州，他现在已经在汉中了。guāngōng bùzài jīngzhōu, tā xiànzài yǐjīng zài hànzhōngle. Гуань Гун не в Цзинчжоу, він зараз у Ханьчжуні.

2. Вираження часових меж: деякі засоби заперечення можуть вказувати на той факт, що певна подія не відбулась до певного моменту в часі, чи не відбувалась після певного моменту. Для вираження часових меж у китайській мові використовуються різні засоби заперечення, такі як "还没" (hái méi, ще не), "不曾" (bù céng, ніколи не) та "已经不" (yǐjīng bù, вже не). Наприклад:

(1) 我还没敢用劲咬呢！wǒ hái méi gǎn yòngjìn yǎo ne! Я не наважувався кусати досить сильно!

(2) 他不曾想过这一点。tā bùcéng xiǎngguò zhè yīdiǎn. Він не думав про це.

(3) 他知道处于这种状态的枪已经不是一块冰凉的铁。tā zhīdào chǔyú zhè zhǒng zhuàngtài de qiāng yǐjīng bùshì yīkuài bīngliáng de tiě. Він знав, що пістолет у такому стані перестав бути холодним шматком заліза.

3. Вираження тривалості події: деякі засоби заперечення можуть вказувати на те, що певна подія не тільки не відбувалась в певний час, але й тривала протягом певного періоду. У китайській мові для вираження заперечення тривалості події використовуються такі засоби, як: "未曾" (wèi céng), "从未" (cóng wèi), тощо. Наприклад:

(1) 我未曾去过那个地方。wǒ wèicéng qùguò nàgè dìfāng. Я не був у тому місці.

(2) 我从未想过要成为一个真正的王储，也从未想过要守护这个王室！wǒ cóng wèi xiǎngguò yào chéngwéi yīgè zhēnzhèng de wángchú, yě cóng wèi xiǎngguò yào shǒuhù zhège wángshì! Я ніколи не хотів бути справжнім наслідним принцом і ніколи не хотів охороняти королівську родину!

Отже, засоби заперечення в китайській мові можуть виконувати різні функції щодо вираження темпоральної семантики, які допомагають уточнити часові межі подій та їх послідовність.

Висновки до розділу 2

У другому розділі нашої курсової роботи ми розглянули функціональні особливості заперечних прислівників 不 та 没 та їх позицію в реченні.

Ми прийшли до висновку, що речення з 不 іноді означають лише заперечення стану, а іноді – заперечення дії, яка може стосуватися як теперішнього, так і минулого часу. Цей факт впливає саме з того, що основною функцією заперечного прислівника 不 є заперечення, де не вказано чи дія завершилась, тобто не заперечує доконаність, незалежно від часових (темпоральних) рамок. Також ми довели, що статичні допоміжні дієслова заперечуються саме прислівником 不.

Також ми визначили, що 没(有) хоча й не є показником минулого часу, але речення з цим запереченням відносяться до минулого часу, оскільки заперечення завершеності дії найчастіше включає в себе доконане дієслово, а значить дію, яка закінчилась (у випадку з негативним прислівником 没(有) – не закінчилась) до моменту мовлення. Крім цього, ми довели, що прислівник 没(有) вживається також для того, щоб виразити відсутність якогось стану, через подію, відсутність звичайного стану, який зазвичай має місце, а також для порівняння звичайного та незвичайного станів.

У першій частині другого розділу ми побачили, що позиція негативного прислівника в реченні залежить часто від контексту речення, а також те, що функціональні особливості заперечних прислівників 不 та 没(有) пояснюють граматичні правила їх використання з різними типами дієслів та в різних аспектах.

У другій частині нашого другого розділу ми розглянули зв'язок між засобами реалізації заперечення в китайській мові та темпоральною семантикою, та прийшли до висновку, що засоби заперечення в китайській мові можуть виконувати різні функції щодо вираження темпоральної семантики, які допомагають уточнити часові межі подій та їх послідовність.

Ми визначили, що в залежності від контексту та від темпоральної семантики використовуються різні засоби заперечення. Так, наприклад, у майбутньому часі, для вираження заперечення, можна використовувати конструкцію "不会", а у минулому часі, для вираження заперечення, можна використовувати слово "没", що вказує на те, що дія не відбулася.

Також ми розглянули кілька структур із заперечними прислівниками, які можуть використовуватися для вираження часових меж та періодів. Зокрема до таких засобів ми віднесли такі, як 从来不, 从不, 从没有, 从未, тощо. Та довели, що засоби заперечення в китайській мові можуть виконувати різноманітні функції щодо вираження темпоральної семантики.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

В цій курсовій роботі ми розглянули засоби реалізації заперечення в китайській мові, їх функціональні особливості, а також як контекст речення впливає на використання того чи іншого заперечення. В нашій роботі ми намагались проаналізувати основні проблеми в дослідженні цього питання, такі як: формальні засоби вираження заперечення, функції заперечення, семантика заперечення, заперечення в контексті культури та суспільства, тощо, на основі праць безпосередньо китайських вчених, та з точки зору західних вчених, таких як Ноам Хомський, Ірен Селасьє та інші.

Метою нашої роботи було дослідити засоби реалізації категорії заперечення. Ми розглянули теоретичні засади дослідження категорії заперечення в сучасній китайській мові та виявили, що багато дослідників займалось вивченням цієї категорії, як китайських, так і зарубіжних. Ми також виявили, що заперечні слова і конструкції можуть надавати додаткового контексту і різних відтінків запереченню. У дослідженнях сучасної китайської мови, заперечення також розглядають у контексті культурних і соціальних аспектів, що робить заперечення дуже об'ємною та багатогранною, та, на жаль, не достатньо розкритою категорією.

Завдання дослідження також полягало у тому, щоб визначити мовні засоби реалізації категорії заперечення та дослідити семантичні та функціональні особливості засобів реалізації категорії заперечення в сучасній китайській мові. Ми дослідили, що одним з головних засобів реалізації заперечення в китайській мові є застосування частки 不 (bù), яка позначає заперечення у дієслівних формах та прикметниках. Крім того, частки 没有 (méiyǒu) та 不是 (bùshì) також використовуються для позначення заперечення. За допомогою цих часток можна позначити відсутність дії, стану або якості у відношенні до певного об'єкта. Окрім цього, заперечення можна виражати за

допомогою багатьох інших заперечних слів та конструкцій, про які ми написали в нашому першому розділі.

Щодо дослідження семантичних та функціональних особливостей засобів реалізації категорії заперечення, ми прийшли до висновку, що речення з 不 іноді означають лише заперечення стану, а іноді – заперечення дії, яка може стосуватися як теперішнього, так і минулого часу. Також ми зрозуміли, що 没(有) хоча й не є показником минулого часу, але речення з ним перекладаються найчастіше саме в минулому часі, просто тому що заперечення завершеності дії найчастіше включає в себе dokonane дієслово. Незважаючи на основні функціональні особливості, заперечені прислівники 不 та 没(有) мають низку інших додаткових особливостей, які ми описали в другому розділі нашої курсової роботи.

Отже, після дослідження семантичних та функціональних особливостей засобів категорій заперечення в сучасній китайській мові, ми зрозуміли, що в залежності від контексту та від темпоральної семантики використовуються різні засоби заперечення.

Об'єктом нашого дослідження стала категорія заперечення в сучасній китайській мові, а предметом – засоби реалізації категорії заперечення.

Для дослідження ми використали наступні методи: теоретичні загальнонаукові методи, а саме аналіз, синтез, дедукція, порівняння та індукція для більш детального огляду проблематики дослідження. Для виявлення функціональних особливостей тематики ми застосували функціональний аналіз: для вираження граматичних структур, що відтворюють семантику спрямованості, ми використали структурний метод, контекстуальний метод для уточнення особливостей функціонування засобів реалізації семантики спрямованості дії в текстах художнього та публіцистичного стилів.

АНОТАЦІЯ

我们课程工作的主题是 "在现代中国实施保留类别的手段"。

这项工作的相关性是由于功能、语义和语用研究的重点是确定以汉语为母语的人对否定范畴的感知和表达的特殊性，也是由乌克兰汉学界研究否定范畴和实现现代汉语中否定范畴的特殊性的语法手法的需要决定的。

本研究的目的是研究实现否定范畴的手段。

该研究的任务如下：

- 考虑研究现代汉语中否定范畴的理论基础；
- 确定汉语中实现否定范畴的语言学手段；
- 研究现代汉语中实现否定范畴的手法的语义和功能特点；

研究的对象是现代汉语中的否定范畴，研究的对象是现代汉语中实现否定范畴的手段。

研究方法。为了研究这个课题，计划使用理论上的一般科学方法，即分析、综合、演绎、比较和归纳，对研究问题进行更详细的概述。功能分析法将用于确定本课题的功能特征；结构法将用于确定再现方向性语义的语法结构，而语境法将用于阐明文学和新闻文体的文本中实施方向性语义的手法的运作的特殊性。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шендельс Е. И. (1974). Логічна семантика: Методологічні проблеми. К.: Наук. думка.
2. Arita S. (1985). Negation in Japanese. Tokyo: Kaitakusha.
3. Chomsky N. (1957). Syntactic Structures. The Hague: Mouton Publishers.
4. Chen Jun. (2015). Negation in Chinese: Syntax, semantics and pragmatics. In The Oxford Handbook of Chinese Linguistics, edited by William S-Y. Wang and Chaofen Sun. Oxford University Press. (C. 555-567).
5. Chen Jun. (2013). Negation in Modern Chinese: A Pragmatic and Cognitive Study. Berlin: De Gruyter Mouton.
6. Ibanez R. M. (1992). Negation in English and Other Languages. John Benjamins Publishing Company.
7. Irene Gebre-Selassie. (1991). Chinese Grammar in Context. London: Routledge.
8. Irene Gebre-Selassie. (2002). Modern Mandarin Chinese Grammar: A Practical Guide. New York: Routledge.
9. Jespersen O. (1927). A Modern English Grammar on Historical Principles: Volume 4, Syntax (First Half). Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag.
10. Lakoff G. (1996). Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think. Chicago: University of Chicago Press.
11. Li Feifei. (1992). On the interpretation of negation in Mandarin Chinese. Journal of Chinese Linguistics. (C. 44-60).
12. Liu Junjian. (2007). On the Syntactic and Semantic Properties of Negative Polarity Items in Mandarin Chinese. Berlin: VDM Verlag Dr. Müller.
13. Liu Xun. (2007). The Negation Structures in Chinese. 上海教育出版社.
14. Li C. N. & Thompson S. A. (1981). Mandarin Chinese: A Functional Reference Grammar. Berkeley: University of California Press.
15. O'Neill E. (1994). The Communicative Functions of Negation. Journal of Pragmatics, (C. 401-417).
16. Paul Grice. (1957). Method in Structural Linguistics. Oxford: Oxford University Press.

17. Schröder E. (1974). *Verbal Communication*. The Hague: Mouton.
18. Teng Shou-Hsin. (1975). *Negation in Chinese*. Harvard University Press.
19. Tsai C.-y. (2006). *The Syntax and Pragmatics of Negative Polarity Items in Chinese*. New York: Routledge.
20. Xiao R., & McEnery T. (2004). *The Grammar of Negative Sentences in Chinese*. Mouton de Gruyter.
21. Xu Jie. (2010). The Temporal Aspect of Negation in Chinese. *Language and Linguistics*. (C. 869-891).
22. Zhang X. (2017). *The Pragmatics of Negation in Chinese: A Typological Perspective*. Springer.
23. 張俊林。(2004)。漢語中的否定句。《現代語文》期刊。(頁 78-83)。
24. 張俊林。(2005)。現代漢語否定詞的句法功能研究。《商務印書館》期刊。
25. 倪開審。(2015)。語言類型學視角下漢語否定詞的多样性探討。發表於《語言科學》期刊。第 39 卷，第 6 期。(頁 1285-1293)。
26. 陳振球。(2012)。否定句研究。商務印書館。
27. 楊茂林。(1990)。關於漢語否定詞。商務印書館。
28. 劉德華。(2009)。漢語否定句的句法與語義。商務印書館。
29. 陳文亮。(2013)。漢語否定句中的“不”字研究。湖南師範大學出版社。
30. 趙曉斌。(2011)。漢語否定結構的認知研究。中國社會科學出版社。
31. 高卫东。(2007)。漢語否定句研究。商務印書館。
32. 王希杰。(1983)。漢語修辭學。北京出版社。
33. 呂叔湘。(1999)。現代漢語八百詞。北京：商務印書館。
34. 鄧守信。(2005)。漢語語法論文集。Taipei: Graduate Institute of L2 Chinese National Taiwan Normal University.